

[Home]

11de jg., juli 2014, nr. 7

[Abonneren]

[Archief]

[Colofon]

[Website]

[Signalementen]

[Print]

Inhoud

- **Een verbrokkeld verhaal. Tentoonstelling over erfgoed en de Eerste Wereldoorlog**
- **Van collegesport naar wereldbeker. Voetbalerfgoed**
- **Religieuzen en Vaticanum II. Internationaal colloquium**
- **Archief van het bisdom Gent. Digitaal ontsloten**

Een verbrokkeld verhaal Tentoonstelling over erfgoed en de Eerste Wereldoorlog

Niet alleen op televisie, maar ook in boekhandels en musea krijgt de herdenking van de Eerste Wereldoorlog veel aandacht. Bij al die initiatieven staan de gebeurtenissen van honderd jaar geleden centraal. De tentoonstelling in KADOC wil een ander verhaal brengen. Vanuit het zeer diverse erfgoed dat KADOC bewaart, vertellen we vele kleine verhalen over de 'Groote Oorlog', zowel aan het front als in bezet Vlaanderen en bij de oorlogsvluchtelingen in Engeland, Nederland en Frankrijk.

We tonen in onze pandgangen en kapel 'klassieke' dagboeken van frontsoldaten, foto's van vluchtelingen, een affiche van een manifestatie die nooit heeft plaatsgevonden, reclame voor IJzerwater (en geen vijandig 'Keuls water'), tekeningen van een pater-spion, een dankbriefje van een zekere Mohamet in het Arabisch, een röntgenfoto van 'het linker dijbeen verschoven', een gecensureerd dagblad enzovoort.

De tentoonstelling roept vele vragen op. Wat doen we met een nitraatfilm van een liefdadigheidsactie aan het front die zichzelf vernietigt? Kan de betekenis van een boek schuilen in de beschadiging ervan door een granaatscherf? Wat voegt een boekband in de driekleur toe aan een clandestien tijdschrift? En brengen bloemen die geplukt werden aan de IJzer ons dicht bij de oorlogservaring?

Een verbrokkeld verhaal. Erfgoed en de Eerste Wereldoorlog loopt tot 6 september en is vrij toegankelijk elke werkdag van 9 tot 17 uur en zaterdag van 9 tot 12.30 uur. Gesloten van 11 tot 13 juli, van 19 tot 21 juli, op 2 en 9 augustus en van 15 tot 17 augustus. Alle informatie vindt u op onze **website**.

Naar aanleiding van de tentoonstelling verschijnt een boekje in de reeks KADOC/EXPO.

[Terug naar inhoud]

Tekening van de negenjarige Jan Wouters, 1917. [Archief Jan Wouters, 8]

► Van collegesport naar wereldbeker Voetbalerfgoed

De Rode Duivels zitten in de achtste finales van het WK voetbal in Brazilië. België is nu meer dan ooit in de greep van de voetbalsport. Ook KADOC heeft wel wat met voetbal. Niet dat we een eigen elftal hebben – zeg nooit nooit – of dat we de voorbije dagen in onze cafetaria spontaan de *Mexican wave* hebben gedaan, maar wel omdat in het erfgoed dat KADOC bewaart, zelfs voetbal zijn plaats opeist, weliswaar niet in de spits, maar eerder op de reservebank.

Hoewel ... zonder de katholieke colleges was er van voetbalsport misschien zelfs geen sprake in België. Wanneer in 1863 de leerlingen van het Jozefietencollege in Melle achter een lederen ding aanhielden, was dat zo goed als een primeur voor het land. Het waren vooral Engelse scholieren die de sport introduceerden, zoals ook in het Brugse Sint-Franciscus-Xaveriuscollege in 1868 en wat later in de abdijschool van Maredsous. Rond de eeuwwisseling en vooral na de Eerste Wereldoorlog nam het voetbal in de katholieke colleges een geweldige vlucht. Voor sommige scholen was de voetbalsport hét visitekaartje. Toen huidig kampioen Anderlecht nog niet over een eigen jeugdwerking beschikte, plaatste de club jonge beloftes op internaat in het Sint-Niklaasinstituut in Anderlecht, waar sportieve broeders van Scheppers zich over hen ontfermden. Aan hen danken we spelers als Rik Coppens, Pol Van Himst en Franky Vercauteren. Sommige clubs groeiden zelfs uit een college, zoals Cercle Brugge uit de vermelde xaverianenschool, of hadden er een nauwe band mee, zoals het **jubilierende AA Gent** met het college van Melle.

Deze katholieke voetbalgeschiedenis in kort bestek maakt wel duidelijk dat voetbalerfgoed ook in KADOC aanwezig is, onder meer in de vele collegegeschiedenissen die in onze erfgoedbibliotheek worden bewaard en in de archieven van de vele onderwijscongregaties. Het mag in deze dagen van voetbalgekte de reservebank wel eens verlaten.

[Terug naar inhoud]

Sint-Amanduscollege, Gent, 1932-1934
(Beeldarchief Broeders van de Christelijke Scholen - District België Noord: 2592)

► Religieuzen en Vaticanum II Internationaal colloquium

Vijftig jaar geleden, in de zomer van 1964, werd de derde zitting van het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) volop voorbereid. Het was een intense periode van studie en redactiewerk. Ook leden van religieuze orden en congregaties speelden daarbij ongetwijfeld een belangrijke rol, maar hun betekenis is enigszins onder de radar van de (kerk)historici gebleven. Nochtans zijn er heel wat indicaties dat zij van grote betekenis waren als expert of als adviseur, hetzij van de Curie bij de voorbereiding van de vele werkteksten, hetzij van individuele concilievaders. In sommige bisschoppendelegaties namen ze een voorname plaats in. Onderzoek wees uit dat ongeveer een derde van de concilievaders trouwens verbonden was aan een orde of congregatie.

Het colloquium *Men and Women Religious and the Second Vatican Council* (Rome, 12-14 november 2014) dat KADOC-KU Leuven organiseert, samen met een aantal Franse en Romeinse universiteiten en onderzoekscentra, wil de plaats, rol en betekenis van de religieuze instituten en de leden ervan in het concilie op een internationale en comparatieve wijze bestuderen. Drie centrale thema's komen aan bod:

- de aanloop naar het concilie, of hoe in de religieuze instituten in de jaren 1950 zelf debatten werden gevoerd over de te volgen wegen in een veranderende samenleving,
- het concilie zelf, of welke rol speelden de regulieren, zowel mannen als vrouwen, in de debatten over het religieuze leven en als expert,
- het 'aggiornamento' in de religieuze instituten, of hoe gingen orden en congregaties zelf om met de vernieuwing in de kerk.

Het volledige programma kunt u vinden op onze **website**.

Wie meer wil weten over het verloop van het Tweede Vaticaans Concilie vindt ongetwijfeld zijn of haar gading op www.volgconcilie.be.

[\[Terug naar inhoud\]](#)

Concilievaders in gesprek met zusters en leken tijdens de derde zitting in 1964. [KU Leuven, Maurits Sabbibliotheek, Centrum Conciliestudie Vaticanum II]

► **Archief van het bisdom Gent** Digitaal ontsloten

Het modern archief van het **bisdom Gent** is voor het eerst via een digitaal overzicht toegankelijk. De zowat 150 negentiende- en twintigste-eeuwse archieffondsen en -bestanden werden door medewerkers van KADOC in de webdatabank ODIS (www.odis.be) geregistreerd. Op die manier wordt onderzoekers en andere geïnteresseerden de mogelijkheid geboden tot een eerste kennismaking met deze waardevolle en zeer verscheiden collectie.

Het meest in het oog springen uiteraard de bisschopsarchieven, die sinds Fallot de Beaumont (1802-1807), de eerste postrevolutionaire bisschop van Gent, onafgebroken bewaard zijn. Ze vormen samen met de archieven van de vicarissen-generaal en andere bisschoppelijke medewerkers en diensten een onontbeerlijke bron voor ieder onderzoek naar de recente geschiedenis van het bisdom. Via de Acta Episcopatus Gandavensis (16de eeuw-20ste eeuw) en de uitgebreide collectie registers en handschriften (12de eeuw-20ste eeuw) kan nog verder worden teruggegaan in de tijd.

Het diocesaan archief omvat ook een gevarieerde collectie archieven van pastorale en socioculturele verenigingen: van het Korps der Lijkbidders in de stad Gent tot het Werk der Vlamingen in Parijs. Een dertigtal priesterarchieven biedt dan weer mogelijkheden tot een meer persoonlijke benadering van de bisdomsgeschiedenis. Voor lokale onderzoekers van het 'rijke roomse leven' bevatten de parochiedossiers en de decanale visitatieverslagen interessante documenten. Dossiers en een handvol archieven van de vele kloosters in het bisdom bieden dan weer een blik op het religieuze leven. Met het bestand van het voormalige Klein Begijnhof Ter Hoye beschikt het diocesaan archief zelfs over een uniek begijnenarchief.

De archieven zijn – met inachtneming van de nodige privacyregels – raadpleegbaar na afspraak met de archivaris van het bisdom. Meer informatie is te vinden op de website van het bisdom Gent of via deze [link](#).

[\[Terug naar inhoud\]](#)

Een begijntje van het Gentse Klein Begijnhof tijdens het poetsen. Foto van Joseph Casier uit 1903. [KFA13514]

Copyright © KADOC

Deze bladzijde van de KADOC e-nieuwsbrief werd laatst gewijzigd op 06/30/2014 08:14:26

<http://kadoc.kuleuven.be/e-nieuwsbrief/>